София 1000, ул. „Хан Аспарух” 36, ет. 1, ап. 1
Мобилен: +359886989836 E-mail: chernova@bakep.org Web: http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми

БАКЕП

ДО

Г-н Трайчо Трайков
Министър на Икономиката Енергетиката и Туризма

КОПИЕ ДО:

Г-жа ……..
Заместник-министър на ……..

Относно: **ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТНОСНО ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с предприетите действия за промени на Закона за обществени поръчки и публикуването на Портала за обществени консултации на Министерски съвет на проект на закон за изменение на закона за обществените поръчки Българска Асоциация на консултантите по европейски проекти подготви следното становище:

гр. София, 21.04.2011 г.

С уважение,

Красимир Киряков

София 1000, ул. „Хан Аспарух” 36, ет. 1, ап. 1
Мобилен: +359886989836 E-mail: chernova@bakep.org Web: http://www.bakep.org

Предложения относно закона за изменение и допълнение на закона за обществените поръчки

I. Положителни тенденции в законопроекта

На първо място, бихме желали да посочим, че в законопроекта са налице множество терминологични уточнения, както и такива, които са доказани в практиката до момента и неминуемо се нуждаеха от законова регламентация.

Примери в тази посока са:

1. **Ясното разграничение между „обект” и „предмет” на поръчката.**

В досегашните редакции на закона също бяха налице текстове, от които тази разлика беше очевидна, но подобно категорично и ясно разграничение между двете понятия беше отдавна належащо.

2. **Коригирането на допуснатите неясноти с последните изменения в закона:**

2.1. Изключително важна е и изцяло адмирираме промяната във връзка с момента, в който комисията извършва преглед за съответствие с критериите за подбор.

Сегашната редакция на закона, на практика обезмисля правилният подход на законодателя за премахване на бюрокрацията и отстраняване на участниците на формални основания, тъй като основните проблеми, както знаем, са по отношение на документи за доказване на съответствие с критериите за подбор. Невъзможността първоначално комисията да извърши тази преценка и да даде повторна възможност на участниците да представят допълнителни документи в тази посока, изключително много затруднява работата на комисиите и не осигурява това, което всъщност е идеята на последните промени в ЗОП.

2.2. Друга изключително полезна промяна е връщането на възможността комисията по всяко време да проверява заявените от участниците данни и обстоятелства, а не само по отношение на документите в Плик № 2 и 3, каквато е сегашната редакция на закона.

Както е известно, основните факти и обстоятелства, нуждаещи се от проверка и допълнително доказване, са свързани отново със съответствието с критериите за подбор, документите за които се съдържат в Плик № 1. Отнемането на възможността на комисията да проверява тези факти и обстоятелства на този етап, е неправилен подход на законодателя и безспорно следва да бъде изправен.

2.3. **Като добър подход може да се определи и новата ал. 8 на чл. 25 от ЗОП** *(„При участие на обединения, които не са юридически лица, критериите за подбор се прилагат към обединението участник, а не към всяко от лицата, включени в него, с изключение на съответна регистрация, представяне на сертификат или друго условие, необходимо за изпълнение на поръчката, съгласно изискванията на нормативен или административен акт.”).*

По отношение на този текст, все пак, можем да направим някои уговорки, тъй като смятаме, че същият не е съвсем прецизен и отново може да създаде предпоставки за бъдещи проблеми при прилагането му:

- **Не смятаме, че представянето на сертификати или други условия, необходими за изпълнение на поръчката трябва да се ограничава само до такива, предвидени в нормативен или административен акт.**

Смятаме, че трябва да бъде оставена възможност на възложителя, по собствена преценка, да изисква определени сертификати (като напр. такива за качество или други подобни), от всеки от участниците в обединението, независимо, че същите не се изискват изрично от нормативен или административен акт. Възложителят следва да разполага с възможности да си осигури качествено изпълнение на поръчката и наличието на доказателства, че всички лица, които ще участват при изпълнението й, отговарят на определени международни признати критерии, в определени случаи е изключително важно. Както е известно, тези сертификати са индивидуални и сертификатът на една фирма в обединението, по никакъв начин не гарантира възможностите на останалите му членове, когато същите не притежават такива.

2.4. Положителна тенденция е и разширяването на възможностите за промяна в сключените договори.

Смятаме, че практиката е показала, че в много случаи, особено при големи и сложни обекти, невъзможността да се променят договорите блокира изпълнението на проектите и създава изключителни трудности. Възможността за промени, при строги и ясни критерии и правила, е необходимо за осигуряване на успешното и качествено изпълнение на договорите.

Предложение: В тази връзка, бихме предложили да се разпише изричен текст, че ограниченията за промяна на договорите не се прилагат по отношение на поръчките по чл. 2, ал. 1 и 2 от действащата НВМОП, каквото е настоящото положение.

2.5. Допълнителните разяснения и уточнения във връзка с участието на подизпълнители и обединения и необходимите документи, също спомагат за преодоляване на отдавна констатирани проблеми в тази връзка.

2.6. Ясното разграничаване между „задържане” и „усвояване” на гаранцията за участие е полезна.

2.7. Допълнителните уточнения и разяснения, които спомагат за преодоляване на доказани в практиката проблеми са изцяло положителни.

II. Предложения за оптимизиране на законопроекта

1. ***Ред за обжалване на процедурите***

   а) В законопроекта се запазва възприетият в предходното изменение на закона, подход по отношение на обжалването на процедурите.

Правото на обжалване и на защита е безспорно право и същото следва да бъде гарантирано на участниците. Това е становище, което ние изцяло и безрезервно споделяме.

От друга страна, обаче, отмяната на предвидения депозит в предходните редакции на закона, както и задължителното спиране на процедурата, в случай на обжалване на решението за избор на изпълнител (който винаги е бил най-често обжалваният акт) вече ясно даде своите резултати, изразяващи се в **пълно блокиране на всякакви възможности за предвидимост при сроковете за възлагане на обществени поръчки, което е пагубно най-вече за усвояването на средствата от Европейските фондове.**

Опитите да бъдат въведени съкратени срокове за Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и Върховния административен съд (ВАС), за произнасяне по преписките във връзка със ЗОП, очевидно не дават резултат. Както е известно, сроковете по отношение на тези органи са инструктивни. Най-вече по отношение на ВАС, тези срокове очевидно не се спазват, като за това са налице обективни обстоятелства – множеството такива дела, които са само една малка част от всички дела пред ВАС.

Бърза справка в сайтовете на КЗК и ВАС ясно показват, че са налице участници, за които обжалването на всяка процедура е задължителна част от същата, независимо дали са налице солидни аргументи за това. Ясно е това до какво води и в какво положение поставя възложителите и избраните изпълнители, често пъти в резултат на напълно законосъобразна процедура – факт, който е известен от самото начало на двете страни, но чието прогласяване отнема най-малко половин година, а понякога и доста повече.

Очевиден факт е, че това е основният проблем пред срочното изпълнение на сключените договори за безвъзмездна финансова помощ и следва да бъдат предприети спешни мерки за промяна на това състояние.

b) Не е ясна разликата между сегашната редакция на новата ал. 3 от чл. 120 и предходните редакции на закона, които предвиждаха „обжалване на всяко действие и бездействие на възложителите", в хода на провеждане на процедурата.

На практика, всяко едно действие или бездействие може да бъде квалифицирано като препятстващо достъпа или участието на лицето. Смятаме, че тези действия и бездействия и в сегашната редакция на закона могат да бъдат обжалвани, макар и на по-късен етап, след издаването на решението на възложителя. С новия текст в законопроекта отново се предвиждат безкрайни възможности за спиране на процедурата, на различни етапи от същата, до произнасяне на КЗК и ВАС по временната мярка, което е неоправдано.

Предложение: **От изключителна важност за ускореното и адекватно усвояване на средствата от Европейските фондове, е да бъде потърсен адекватен механизъм (по подобие на предвидения депозит в предходните редакции на закона), който да има своя дисциплиниращ ефект, възпиращ до някаква степен недобросъвестните участници в процедурите, които упражняват превратно своето право на обжалване и използват същото само и изцяло с цел блокиране на процедурите и препятстване сключването на договор**

c) Други неясноти във връзка с процедурата по обжалване:

Смятаме, че биха могли да възникнат практически проблеми при прилагането на някои от новите текстове, касаещи реда за подаване на жалба, като напр.:

- **В кой момент жалбоподателят ще е длъжен да внесе дължимата такса за обжалване пред КЗК?**

Предвидено е жалбата вече да се подава „чрез възложителя", който е длъжен да я препрати на КЗК, в петдневен срок. От друга страна, е предвидено, че към жалбата се прилага и документът за платена държавна такса. Това означава ли, че жалбоподателят ще е длъжен да заплати предварително в КЗК такса, без да входира документа, след което да изпрати жалбата до възложителя, който след това отново да я препрати в КЗК?

Смятаме, че този подход на законодателя крие риск от подаване на жалбите без първоначално платена държавна такса, след което КЗК ще е принудена да дава срок за отстраняване на тази нередовност и допълнително заплащане на таксата, след постъпване на жалбата при нея, **което е поредната предпоставка за удължаване на процеса по възлагане на обществените поръчки.**

Предложение: Да остане досегашният ред за подаване на жалба – до КЗК, с копие до възложителя.

- **Законодателят отново не е изяснил кой ред по АПК се прилага по отношение на обжалването пред КЗК – редът за обжалване на актовете пред съд или този за обжалване по административен ред.**

В действащата практика на ВАС са налице противоречиви решения относно това кой ред следва да се прилага, по отношение на обжалването пред КЗК (*вж. напр. Решение № 8105 от 02.07.2008 г. и Решение № 8276 от 07.07.2008 г. на Върховния административен съд – четвърто отделение*).

Тази неяснота рефлектира на практика най-вече върху възможността КЗК да се произнася по отношение на отговорността за разноски. Към настоящия момент, КЗК отказва да се произнася относно разноските, което води до необходимостта същите да бъдат търсени пред ВАС. ***Предложение:*** Смятаме, че е крайно време да се предвиди изрично правомощие за КЗК да се произнася относно разноските, както и ясно да се посочи кой ред за обжалване се прилага субсидиарно при обжалването пред КЗК, тъй като е очевидно, че дори ВАС има противоречиво становище по този въпрос.

2. *Необвързаност между правомощията на отделните компетентни органи във връзка с контрола върху провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки*

В законопроекта отново не е разписан механизъм и начин, по който да се избегне разнопосочното тълкуване от страна на различните органи – по предварителен контрол (АОП, УО/МЗ на оперативните програми), от една страна, и органите оправомощени да разглеждат законосъобразността на проведените процедури – КЗК и ВАС.

Към момента, в практиката често се наблюдават случаи, в които органите по предварителен контрол изразяват становища в явно противоречие с утвърдена практика на КЗК и ВАС. Решенията на КЗК и ВАС, според нас, би следвало да имат ясно разписана върховна сила по отношение на останалите административни органи и при наличие на произнасяне по идентични казуси от страна на управляващите органи по съответните оперативни програми/АОП и КЗК и/или ВАС, по отношение на бенефициентите – възложители по ЗОП, да се прилага посоченото в решенията на КЗК и ВАС. С други думи, напр. при констатирано конкретно „нарушение” от страна на АОП и/или управляващите органи и последващо обжалване на същото конкретно нарушение, в случай че то не се приеме за такова от страна на КЗК и/или ВАС, бенефициентът не би следвало да търпи санкции, на база на становището на управляващия орган/АОП.

Ясно е, че решенията на съдилищата (какъвто е ВАС) са задължителни за всички, но поради факта, че КЗК не представлява съдебен орган, а и поради неясни мотиви, понякога се наблюдават подобни противоречия, затова е необходимо това да бъде ясно и категорично прогласено в закона.

Предложението ни касае единствено идентични нарушения, което по никакъв начин не отнема правомощията на управляващите органи да се произнасят и относно целесъобразността, както и да констатират нарушения, които не са обжалвани по съответния ред.

Предложение: Да се разпише изричен текст в закона, определящ, че в случай на положително решение в полза на възложителя, конкретните обжалвани и претендирани нарушения, се квалифицират на база на влезлите в сила решения на КЗК и/или ВАС.

Подобен подход е възприет, напр. по отношение на методическите указания на АОП и контролните органи (Сметна палата и АДФИ), като изрично е посочено, че методическите указания на АОП са задължителни за тези конролни органи.

3. *Нови положения в законопроекта*

3.1. Отмяна на Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки:

Не са ясни мотивите за отмяната на наредбата и обединяването на двата акта. Смятаме, че утвърдената практика към момента показва ясно, че досегашният подход „работи" и обединяването на двата акта би довело до сериозно затруднение за възложителите. Наистина е въпрос единствено на правна техника как ще бъдат въведени разпоредбите, но от практическа гледна точка, смятаме, че за възложителите е значително по-лесно е да се ръководят от различни актове, при различните процедури и обратното крие отново опасност от разнопосочно тълкуване, при разграничаването на отделните разпоредби в един общ нормативен акт.

Въпреки изложеното, не възразяваме срещу този подход, при условие че са налице ясни мотиви за това.

Предложение: В случай че наредбата се отмени, предлагаме да бъде създадена отделна глава в закона, където изчерпателно да се посочат т.нар. „опростени правила", с цел по-лесно прилагане на закона.

а) Промяна в реда за възлагане на поръчки по чл. 2, ал. 1 от действащата Наредба за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП):

Законопроектът, на практика отнема всички възможности за прилагане на облекчения ред за възлагане на поръчките по чл. 2, ал. 1 от наредбата.

Подобен подход **не само, че няма да стимулира усвояването на европейските средства, но и ще доведе до значителни затруднения при възлагането на поръчките по т.нар. „специален ред".** Предвиденият ред поставя възложителя в ситуация, при която той **ще е принуден да проведе процедура, идентична с откритата такава по закона,** поради факта, че **няма да бъде в състояние самостоятелно да прецени до кои лица да изпрати покана за представяне на оферта** (изпращането на покана до отделни лица, едновременно с публичното обявяване е меко казано, странен подход, чиято цел не е съвсем ясна), поради което ще е принуден да постави отново високи и строги изисквания и критерии за подбор, с цел да си осигури възможността да подбере изпълнителя сред потенциално неограничения кръг лица. В тази ситуация, възложителят ще е принуден да спазва всички останали изисквания на закона, по отношение на откритата процедура.

От друга страна, не е ясно, напр. дали в тази ситуация, възложителят ще разполага с правомощието, предвидено по отношение на откритата процедура, а именно – да изисква обосновка от участниците при наличие на дъмпингови цени, срокове и др. подобни елементи от офертата. Смятаме, че това е правомощие, което не би могло да бъде приложено по аналогия при възлагането по реда на новата глава от законопроекта. Това, от своя страна, ще доведе до масово предлагане на дъмпингови цени, при неясни критерии, което „връзва ръцете" на възложителя и го поставя в изключително неблагоприятна позиция.

Всичко посочено по-горе, ще доведе до удължаване на сроковете при възлагането на поръчки на ниски стойности и необосновано занижаване на цените на същите, което по никакъв начин не съвпада със заявените намерения за облекчаване на процедурите, с цел ускоряване и ефективно усвояване на средствата от европейските фондове.

Не е оправдано при тези ниски стойности на обществените поръчки (значително по-ниски от допустимите, съгласно Директива 2004/18), да се въвеждат отново изкуствени пречки, по отношение на поръчки, които европейският законодател ясно и недвусмислено е определил като такива, чиито стойности са достатъчно ниски, за да оправдаят улеснен и бърз начин за възлагане.

Предложение: Да остане досегашният ред за възлагане на поръчките по чл. 2, ал. 1 от действащата наредба, като би могъл дори да бъде увеличен прагът, както е предвидено в законопроекта – до 60 000 лв., което е също е праг под предвидените в европейското законодателство, за възлагане по този ред.

b) Непълно възпроизвеждане на правилата от действащата наредба:

На практика, законопроектът не възпроизвежда т.нар. „опростени правила", по които ще се възлагат поръчките на стойности, за които редът сега предвижда открит конкурс или другите процедури по наредбата. В законопроекта, на отделни места са налице някои незначително намалени срокове (по никакъв начин не аналогично на досегашното положение).

Предложение: Във връзка с предходното ни предложение, в случай че наредбата се отмени, предлагаме да бъде създадена отделна глава в закона, където изчерпателно да се посочат т.нар. „опростени правила", по аналогия с досегашните изисквания на наредбата, като според нас е целесъобразно, дори да се предвидят допълнителни облекчения по отношение на тези процедури.

3.2. По §17 относно новата ал. 9 от чл. 25:

Посоченият текст определя, че „показателите за комплексна оценка по ал. 2, т. 10 трябва да са свързани с предмета на обществената поръчка".

Този текст по никакъв начин не допринася за яснота и прозрачност, тъй като асболютно неясно е за пореден път кои показатели са „свързани с предмета", според законодателя.

Абсолютно неоправдано е да се въвеждат допълнителни текстове, чиято роля е единствено да пораждат неяснота. Текстът е бланкетен и прогласява един ноторно известен факт и към момента, но по никакъв начин не спомага за преодоляване на проблема при различното тълкуване на това изискване.

Предложение: Да отпадне ал. 9 на чл. 25, тъй като текстът е лишен от съдържание.

3.2.1. По създаването на централен орган за обществени поръчки за нуждите на общините.

Законопроектът (§ 3) възпроизвежда досега съществуващата възможност кметовете на общини да създадат централен орган за обществени поръчки за нуждите на общините. **В новосъздадения чл. 8а обаче отново не е посочен нито редът, по който кметовете на общини ще могат да създадат подобен орган, нито са определени неговият статут, функции и отношения с общините, начин на финансиране. Отново не е предвидена и законова делегация за издаване на подзаконов акт за регламентиране на тези въпроси, както това е направено по отношение на централния орган за обществени поръчки за нуждите на органите на изпълнителната власт (чийто статут е регламентиран с ПМС** № 112 от 4.06.2010 г. за създаване на Централен орган за обществени поръчки за нуждите на органи на изпълнителната власт). **Дефинирано е най-общо, че централният орган за обществени поръчки е възложител, който провежда процедури за сключване на договори за обществени поръчки или рамкови споразумения от името на други възложители.**

Предложение: В тази връзка, за да бъде практически приложима цитираната разпоредба, считаме за необходимо нормативното регламентиране на реда, по който кметовете на общини ще могат да създадат подобен орган, определянето на неговия статут, функции и отношения с общините, начин на финансиране.

3.3. По §4 относно т.нар. „in house”поръчки:

В този аспект, изцяло споделяме мнението, че разпоредбата по отношение на възможността за пряко възлагане на дейности, на търговски дружества и държавни предприятия, без провеждане на обществена поръчка, отваря широко вратите за манипулации и явно заобикаляне на закона *(вж. полученото становище от КРИБ, чиито мотиви споделяме изцяло).*

Възможността е въведена изключително бланкетно и не осигурява никакви гаранции, които да премахнат сериозните опасения в тази област. Този подход ще доведе до неминуеми злоупотреби, както и ще блокира изцяло конкуренцията, поради което *категорично възразяваме срещу въвеждането на подобна възможност в ЗОП.*

Посочените в 12, ал. 1, т.12 дружества и държавни предприятия, от друга страна, са „публични предприятия”, по смисъла на закона и сами по себе си са възложители, като в определени ситуации дружеството по чл. 12, ал. 1, т. 12 би могло да попадне и в обхвата на възложителите по чл. 7, т. 5.

Предложение: Да отпадне предвидената възможност, въведена чрез чл. 12, ал. 1, т. 12.

3.4. По §12 относно промените в чл. 20а, по отношение на осъществяването на предварителен контрол от страна на АОП и премахване на предварителния контрол от страна на управляващите органи:

Според нас, текстът на чл. 20а, в новата му редакция поставя доста въпроси, които не намират своя отговор в законопроекта:

a) Какъв характер имат и доколко задължителни са препоръките на АОП?

b) Какви са последиците за възложителите, в случай че решат да не се съобразят със становището и преценят „да изпратят своите писмени мотиви” за това?

c) По какъв начин разпоредбата на ЗОП ще рефлектира върху отделните правила по отделните оперативни програми и ще отнеме ли това правомощията на отделните управляващи органи, произлизащи от европейските регламенти, също да осъществяват предварителен контрол върху същите части от документацията, по правилата на съответната оперативна програма?

d) В случай че управляващите органи продължат да упражняват тези правомощия, как ще се осъществява съгласуваността между отделните становища?

e) Доколко становището на АОП ще бъде база за преценка относно евентуалното налагане на финансови корекции от страна на управляващите органи?

f) Разполага ли АОП с достатъчен капацитет да извършва самостоятелно предварителния контрол?

g) Какви са мотивите за премахване на външните експерти при осъществяване на контрола?

h) По какъв начин предвиденият ред за осъществяване на контрола, ще осигури съкращаване на сроковете за обявяване на процедурите за обществени поръчки за проекти, съфинансирани от Европейските фондове, което е заявеният приоритет?

i) Какви са последиците за АОП, при неспазване на предвидените срокове за осъществяване на контрола?

Предложение: Да се разпишат ясни правила относно всички посочени по-горе въпроси, с цел избягване на пълния хаос, който цари към момента и който ще бъде допълнително стимулиран с поредната промяна на правилата.

3.6. По § 17 Чл.23 *Възложителите изпращат до агенцията за вписване в Регистъра на обществените поръчки или публикуват в профила на купувача предварително обявление за всички процедури за възлагане на обществени поръчки или за сключване на рамкови споразумения, които възнамеряват да открият през следващите 12 месеца.*

Предвид предвижданите промени отпада изискването за публикуването на предварителните обявления и обявленията за обществени поръчки и в ДВ.

Предложение: Да се върне старата редакция, тъй като по този начин единственият актуален източник на информация остава АОП.

3.7. По §22 относно възможността за еднократна промяна в условията на обявената процедура, „по искане на заинтересовано лице":

Със законопроекта се въвежда още една възможност, която ***открито предпоставя безкрайно удължаване на процедурите, поради нови основания за обжалване на същите и „изнудване" на възложителите, както и за корупционни практики,*** което е в пълно противоречие със заявените приоритети по отношение на реда за възлагане на обществените поръчки.

Възможностите за промени, на практика се разпростират неограничено, тъй като ограничението „да не променя **изцяло** обявения предмет на поръчката", означава, че ако някаква минимална част от първоначалния предмет се запази, то последният може да се разширява или стеснява, по усмотрение на възложителя.

Неминуемо възможността ще доведе до:

a) **множество разнопосочни искания от заинтересованите лица,** в резултат на различно тълкуване на законовите разпоредби и на лични интереси, когато някое от условията не удовлетворява някой от потенциалните участници;

b) поради диспозитивния характер на разпоредбата, **лицата, чиито искания не са удовлетворени, естествено ще потърсят „правата" си пред КЗК и ВАС, което ще има за ефект единствено забавяне, тъй като КЗК и ВАС няма да са в състояние да задължат възложителя да направи нещо, което законът е оставил изцяло на неговата преценка;**

c) **възможност за заобикаляне на предвидения предварителен контрол.** Неограничените възможности за промяна на първоначалния предмет на поръчката и условията на същата, без това съответно да подлежи на предварителен контрол, на практика го обезмисля.

Предвидената законова възможност, неминуемо поставя най-малко следните въпроси:

a) По какви критерии възложителят ще удовлетвори някои от исканията, а други ще прецени да не удовлетвори? **Очевидно е, че това е предпоставка за разширяване на корупционните практики.**

b) Какви ще са последиците, когато в резултат на използване на тази възможност, е заобиколен предварителният контрол?

Във връзка с гореизложеното, **категорично възразяваме срещу подобна възможност, още повече, че не са ясни и мотивите за нейното въвеждане.**

Предложение: Да отпадне предвидената възможност, въведена чрез §22 от законопроекта.

3.8. По §24 относно промяната в чл. 29, ал. 1:

Изменението, предвидено в § 24 и свързаните с него (напр. в §22) ясно указва на възложителите, че същите могат да не спазят законовия срок за отговор на поставени запитвания, който е предостатъчен. „Компенсацията” в този случай е удължаване на сроковете по процедурата.

Не са налице логични мотиви за въвеждане на такава възможност, което отново, за пореден път предпоставя единствено проточване на процедурите и безкрайни възможности за удължаване на сроковете.

Предложение: Да отпадне предвидената възможност, въведена чрез §24 от законопроекта.

3.9. По §30 относно възможността за пряка намеса на възложителя в процеса на работа на комисията:

Предвидената възможност изцяло обезмисля функциите на помощния орган – комисията и предпоставя **преки възможности за пряко и непосредствено влияние върху „независимия” помощен орган**. Ясно е, че тази възможност отново може да се използва по начин, пораждащ сериозни притеснения относно прозрачността при провеждането на процедурите.

Предложение: И към настоящия момент, възложителят разполага с възможност да прекрати процедурата, ако констатира нарушения, които не могат да бъдат отстранени. Във всички случаи, контролът на възложителя и неговата преценка, следва да се извърши след приключване на работата на комисията и с ясни мотиви относно неприемането на резултатите от нейната работа.

Разпоредбата в сегашния й вид в законопроекта е абсолютно неприемлива.

3.10. По § 47: Чл. 56 (4) *Когато участникът в процедура е чуждестранно физическо или юридическо лице или техни обединения, офертата се подава на български език, документът по ал. 1, т. 1 се представя в официален превод, а документите по ал. 1, т. 4, 5, 6 и 11, които са на чужд език, се представят и в превод.*

Изчерпателното изброяване на документите, които следва да се предоставят и в превод води до извода, че останалите документи, съдържащи се в документацията ще бъдат предоставяни без същия. Това би затруднило ненужно дейността на комисията.

Предложение: Целесъобразно и удачно е всички документи, представляващи част от офертата да се представят и в превод.

3.10. По § 62 относно реда за предоставяне на копие/достъп до протокола:

Изменението оставя изцяло на преценката на възложителя дали да осигури „копие” или „достъп” до протокола. Отново не са ясни мотивите за подобно изменение, което предпоставя възможности за създаване на излишни допълнителни пречки за участниците в процедурите. Пример в тази посока е, напр. когато седалището на възложителя и участника са на различни места и възложителят прецени да предостави „достъп” до протокола, вместо копие. В този случай, за участника се генерират значителни затруднения и съответно – допълнителни разходи, тъй като ще е принуден да отиде до мястото, където е предоставен „достъпа”, вместо да получи копие от протокола.

Предложение: Да се остане действащата редакция на чл. 73 или да се предвиди единствено предоставяне на **копие от протокола.**

В заключение, бихме искали да посочим, че като цяло законопроектът не съответства на заявените приоритети за ускорено и ефективно усвояване на европейските фондове и се нуждае от сериозно преосмисляне, като отново заявяваме своята готовност да съдействаме и да участваме във всякакви публични обсъждания и да предложим конкретни текстове, в съответствие с нашите виждания.